

Egzamin ósmoklasisty

Zadania i ćwiczenia ułatwiające przygotowanie się do egzaminu z języka polskiego po ósmej klasie

Praca z tekstem nieliterackim: Anna Michalak, Maria Szarf "Dlaczego... Odpowiedzi na pozornie łatwe pytania"

"Chmury"

Życie na Ziemi nie mogłoby istnieć bez wody. Jest to jedyna substancja, która występuje w naturze w trzech stanach skupienia: ciekłym, stałym (lód) i gazowym (para wodna).

Prawie cała woda zgromadzona jest w oceanach. Pokrywają one 2/3 powierzchni naszej planety. Większość słodkiej wody na ziemi jest zamrożona - w postaci lodowców. Życie wszystkich organizmów lądowych zależy od ułamka (0,4%) zasobów słodkiej wody zawartej w rzekach, jeziorach i terenach podmokłych.

Głównym źródłem wody na Ziemi jest deszcz. A skąd się bierze? Woda z oceanów zamienia się przy powierzchni w parę wodną. W tej postaci unosi się w powietrzu coraz wyżej, gdzie w niższej temperaturze ulega skropleniu. W ten sposób powstają chmury. Mogą wędrować wiele kilometrów, zanim spadnie z nich deszcz, śnieg lub grad. Woda paruje również z powierzchni Ziemi, trafia do atmosfery z liści roślin. Eukaliptusy wyparowują tyle wody, że używa się ich do osuszania bagien.

Woda z deszczu czy śniegu wraca ze strumieniami i rzekami do morza. Przenika również do wód podziemnych, skąd może być pobierana przez rośliny. Woda w przyrodzie nieustannie krąży w wielkim, globalnym cyklu zamkniętym. Jej ogólna ilość nie zmienia się, zmienia się jedynie miejsce jej występowania i stan, w jakim występuje.

To nie do wiary, ale są miejsca na Ziemi, gdzie deszcz nie spadł od kilkuset lat. Na pustyni Atacama w Ameryce Południowej nie padało od ... pięciu wieków! Najwięcej deszczu pada w Indiach, na południowych stokach Himalajów - w 1861 roku w Cherrapunji padł światowy rekord - ponad 20000mm/m² (dla porównania - średnia roczna suma opadów w Polsce wynosi 600mm).

(Anna Michalak, Maria Szarf "Dlaczego... Odpowiedzi na pozornie łatwe pytania", Poznań 2007.)

Zadanie 1

Uzupełnij poniższy tekst w taki sposób, aby stanowił streszczenie artykułu "Chmury".

Tematem tekstu A. Michalak i M. Szarf jest

.....

Autorki skupiają się na

.....

i dochodzą do wniosku, że

.....

Zadanie 2

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F - jeśli jest fałszywe.

- A. Chmury to skroplona w odpowiedniej temperaturze para wodna. P/F
- B. Woda może występować w trzech stanach skupienia. P/F

Zadanie 3

Podaj dwa przykłady z tekstu, które udowadniają, że woda krąży w przyrodzie.

.....
.....

Zadanie 4

Które stwierdzenie można uznać za tezę wynikającą z tekstu A. Michałak i M. Szarf?

- A. Gospodarka zasobami wodnymi powinna być priorytetem.
- B. Woda warunkuje istnienie każdej formy życia na świecie.
- C. Należy dbać o czystość rzek, strumieni i oceanów.

Zadanie 5

Wskaż poprawną odpowiedź.

Tekst ma charakter

- A. informacyjny.
- B. poetycki.
- C. literacki.

Zadanie 6

W wypowiedzeniu: 'Woda w przyrodzie nieustannie krąży' podkreślony wyraz można najlepiej zastąpić słowem

- A. nagminnie.
- B. nieprzerwanie.
- C. notorycznie.

Zadanie 7

W wypowiedzeniu: 'Życie na Ziemi nie mogłoby istnieć bez wody' podkreślony czasownik występuje w rodzaju

- A. męskoosobowym.
- B. niemęskoosobowym.
- C. nijakim.

Zadanie 8

Wypowiedzenie: 'Jest to jedyna substancja, która występuje w naturze w trzech stanach skupienia' to A/B, gdzie C/D.

- A. zdanie pojedyncze.
- B. zdanie złożone.
- C. pierwsze zdanie jest podrzędne.
- D. pierwsze zdanie jest nadrzędne.

Zadanie 9

Antonimem frazeologizmu 'chodzić z głową w chmurach' jest

- A. bujać w obłokach.
- B. chodzić mocno po ziemi.
- C. mieć głowę w chmurach.

Zadanie 10

Przeczytaj fragment "Pana Tadeusza" Adama Mickiewicza

Bo każda chmura inna: na przykład jesienna
Pełźnie jak żółw leniwa, ulewą brzemienna

- A. W jaki sposób powyższy fragment nawiązuje do tekstu A. Michalak, M. Szarf?

.....
.....

- B. Jaki inny opis przyrody można odnaleźć w "Panu Tadeuszu"?

.....

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ

Zadanie 1

Tematem tekstu A. Michalak i M. Szarf jest **rola wody w przyrodzie**.

Autorki skupiają się na **wyjaśnianiu zjawisk przyrodniczych związanych z wodą** i dochodzą do wniosku, że **niemożliwe byłoby życie na Ziemi bez wody**.

Zadanie 2

- A. P
- B. P

Zadanie 3

Woda z oceanów zamienia się w parę wodną, ta unosi się w powietrzu, by później ulec skropleniu.

Woda z deszczu wraca do strumieni, rzek, a w dalszej kolejności do oceanów.

Zadanie 4

B

Zadanie 5

A

Zadanie 6

B

Zadanie 7

C

Zadanie 8

B D

Zadanie 9

B

Zadanie 10

A. W obydwu tekstach jest mowa o chmurach.

B. np. opis lasów, stawów, nieba, pól, ogrodu.